

Debat: Læserbreve

Information 19. juni 2006, side 16 / 17

Nyborg og videnskabelig uredelighed

Professor Helmuth Nyborg Sørensen ved Århus Universitet er af Udvalget vedrørende Videnskabelig Uredelighed blevet stærkt kritiseret for sin forskning, der bla. konkluderer, at piger i gennemsnit er fem procent dummere end drenge. Kritikken går især på hans anvendelse af statistiske metoder, som skulle være meget sjusket, præget af manglende omhu med data og lemfældig omgang med statistik og matematiske formler.

Fra mit eget arbejde med statistik ved jeg imidlertid, at denne kritik ville kunne rettes mod størstedelen af den forskning, der udføres, hvor teoretisk statistik anvendes af ikke statistikere. Hvis man udsatte andre forskere for samme grundige metode kontrol af fagstatistikere eller matematikere, måtte man forkaste hovedparten af de statistiske undersøgelser, der bliver lavet. Det skyldes, at undervisningen i teoretisk statistik på studier som psykologi, biologi, statskundskab mm. er alt for overfladisk med for lidt vægt på de teoretiske og matematiske aspekter af statistikken. Kandidater fra de ikke matematiske uddannelser er simpelthen ikke tilstrækkeligt uddannede i f.eks. matematik til på forsvarlig vis, at anvende statistiske metoder og drage de rette konklusioner på baggrund af statistiske test.

Mange steder har forskerne kun en overfladisk viden om, hvordan man ved hjælp af edb-programmer laver de statistiske beregninger, og har en eklatant mangel på viden om den matematik og de forudsætninger, der ligger til grund for beregningerne.

Min egen vurdering er, at 70 - 80 procent af den forskning, der udføres på institut for psykologi (inklusiv ph.d.-afhandlinger), hvor der anvendes statistik, ville blive forkastet, hvis den blev udsat for samme grundige kontrol af statistikere, som det er tilfældet med Helmuth Nyborgs forskning. Så der er sådan set rigeligt at tage fat på for Udvalget vedrørende Videnskabelig Uredelighed.

Den eneste grund til, at man har pusset fagstatistikere på Helmuth Nygårds forskning er, at han er kommet frem til nogle konklusioner, som er i modstrid med den herskende ideologi på humaniora og samfundsvidenskab. Som bekendt er dogmet her, at kvinder og mænd med djævlens vold og magt skal være 100 procent ens.

Det er bare både usagligt og uvidenskabeligt, når det er dogmer og vanetænkning og ikke rationel tænkning, der bliver kriterierne for, hvad der er god hhv. dårlig forskning.

Niels Fleckner Hansen civiløkonom, Søborg

Langt om længe...

B.T. 18. juni 2006, 1 sektion, side 17

...er professor Helmuth Nyborg Sørensen blevet anklaget for uredelighed. Hvis du ikke lige husker, hvem han er – så husker du ham måske, når du læser dette udsagn: Mænd er klogere end kvinder (!).

Helmuth Nyborg Sørensen er nemlig psykologi-professoren, der i 2002 var så fræk at præsentere offentligheden for en undersøgelse, som konkluderede, at mennesker med tisse-mænd er 27 pct. klogere end os uden. Senere rettede han forskellen i intelligens til fem pct. i mændenes favør. Helmuth Nyborg Sørensen har ikke været meget for at udlevere den forskning, der ligger bag hans lattervækkende påstand. Det er derfor først nu, en gruppe skandinaviske eksperter kan fælde dom over hans arbejdsmetoder med ord som: Grov forsømmelse, manglende data, regnefejl – kort sagt: uredelig forskning.

Helmuth Nyborg har brugt sin uredelig forskning til at promovere lige så uredelige udtalelser. Bl.a. har han i Politiken advaret mod at betragte mænd og kvinder som jævnbyrdige. For så havner for mange kvinder i top-stillinger, de ikke kan klare. »Kun for Kvinder« vil opfordre Helmuth Nyborg Sørensen til at koncentrere sig om sit eget arbejdsliv. At forske kan han tydeligvis ikke klare.
-bra/Foto: Erik Jepsen

Fokus: Mister IQ

Berlingske Tidende 16. juni 2006, 1. sektion, side 2

PERSONEN: Den omstridte professor i udviklingspsykologi ved Aarhus Universitet, Helmuth Nyborg, har en fortid som både fyrbøder, fotograf og olympisk medaljevinder. Han er dog mest kendt for sin kontroversielle forskning i menneskets intelligens.

Af Lars Henrik Aagaard

SAGEN: Helmuth Nyborg risikerer at miste sit professorat på fejlbehæftet forskning, der konkluderer, at mænd generelt er lidt klogere end kvinder. Men det er langt fra første gang, at den 69-årige forsker placerer sig i offentlighedens artilleriild.

Om nogen er Helmuth Nyborg Danmarks »Hr. intelligens«.

Betegnelsen dækker ikke over, at manden selv skulle være en ypperlig begavelse, men over hans ofte omstridte og udskældte forskningsresultater om begrebet intelligens.

Med en vis ret kan man nemlig hævde, at den 69-årige århusianske psykologiprofessors intelligens har svigtet ham på det seneste. I 2002 offentliggjorde han en undersøgelse, der viste, at mænd generelt har en intelligenskvotient, der ligger fem IQ-point – svarende til fem procent – over kvindens. Allerede dengang udløste hans resultat vrede. Professoren havde ikke fremlagt tilstrækkelig dokumentation for sin provokerende påstand, og kolleger og ganske almindelige mennesker imødegik ham kraftigt.

Nu ser situationen imidlertid ganske anderledes alvorlig ud for Helmuth Nyborg. Aarhus Universitet nedsatte nemlig et sagkyndigt udvalg under ledelse af professor og statistiker Jens Ledet Jensen fra Aarhus Universitet med bistand fra professor Jan-Eric Gustafsson, Göteborgs Universitet og professor, Niels Keiding, Københavns Universitet. Og deres konklusion er klar: Helmuth Nyborgs forskning er »fejlbehæftet«, og hans resultater er »svære at tro på«. Bl.a. roder professoren i sit talmateriale rundt mellem to forsøgsgrupper på henholdsvis 52 og 62 personer, skønt der kun er tale om den samme gruppe på 62, som udvalget også kalder »en besynderlig lille gruppe (...) for et så grundlæggende spørgsmål som kønsforskelle i intelligens«.

Selv om udvalget ikke går så vidt som til at kalde professorens forskning for uredelig, så kan det ikke udelukkes, at det kan få konsekvenser for hans faglige virke på universitetet. Selv kan Nyborg ikke udtale sig i øjeblikket, idet han er på rejse i USA.

En karriere i modvind

Men kender man Helmuth Nyborg ret, så tager han imod den stride modvind med oprejst pande. Det er nemlig langt fra første gang, han nærmest bevidst har udsat sig selv for heftig kritik. Endnu mere furore vakte han tilbage i 1996, da han udtalte, at hvide mennesker generelt er mere intelligente end sorte – en påstand, der var mere eller mindre hentet fra den stærkt omstridte amerikanske videnskabelige bestseller fra 1994 »The Bell Curve«.

På lignende vis har han placeret sig frontalt i mediernes og offentlighedens artilleriild ved bramfrit at proklamere, at mødre med lav intelligenskvotient får børn tidligere og i større antal end andre kvinder. Det skulle få den konsekvens, at personer med lav intelligenskvotient (IQ) ad åre kommer til at udgøre en stigende del af befolkningen. Af samme årsag foreslog professoren, at samfundet enten med tvang eller frivillighed bør sikre, at kvinder med lav IQ får færre børn end andre kvinder. Det fik adskillige lederskribenter og andre opinionsdannere til at fare i blækhuset og beskyldte Nyborg for at gøre sig til fortæller for eugenik, altså racehygiejne, hvilket vækker ubehagelige minder om hitlertidens nazisme. Gennem tiderne har en del af hans elever da også med jævne mellemrum valgt at boykotte hans bramfri forelæsninger på universitetet, der i øvrigt oftest bliver gennemført i en slidt læderjakke.

Man må imidlertid lade professoren, at hans forskningsfelt er særdeles følsomt, hvorfor følelserne ofte kommer til at overskygge de reelle videnskabelige fakta. F.eks. er det, ganske som Nyborg hævder, alment accepteret, at op mod tre fjerdedele af den intelligens, vi er udstyret med, er genetisk overført fra vores forældre, hvorfor den sociale og miljømæssige betydning er relativt minimal.

I de senere år har begrebet intelligens imidlertid fået en langt bredere definition. Man taler bl.a. om social intelligens, om musikalsk, kropslig eller rumlig intelligens, og i den sammenhæng kan Helmuth Nyborgs definition af intelligens som noget, der især har med evnen til at kunne overskue komplekse problemstillinger at gøre, synes ret snæver. Men i modsætning til de mere kreative intelligenser, så kan den traditionelle intelligens, som kan sættes på en såkaldt g-faktor-skala, måles ret konkret, hvilket gør den videnskabeligt velegnet.

Selv om man kan beskyldte professoren for svigtende dømmekraft, så må man sige, at han er en bredt sammensat begavelse. Som søn af en syerske og en smed gik han ud af folkeskolen allerede som 14-årig for at blive fyrbøder i 1950ernes skibstrafik. Senere blev han bl.a. fotograf og radiotelegrafist, før han valgte psykologistudiet og endelig i 1994 kunne smykke sit visitkort med titlen professor i udviklingspsykologi. Han har oven i købet en olympisk bronzemedalje bag sig – fra De Olympiske Lege i Rom i 1960 i disciplinen 4 gange 500 meter kajakstafet. Til næste år i januar bliver han 70 og må derfor gå på pension. Med mindre Aarhus Universitet allerede forinden har frataget den stærkt omstridte forsker hans fornemme titel.

lha@berlingske.dk

Billedtekst:

Professor i udviklingspsykologi ved Aarhus Universitet, Helmuth Nyborg, offentliggjorde i 2002 en undersøgelse, der viste, at mænd var lidt klogere end kvinder – et forskningsresultat, der nu kan koste ham professoratet. Foto: Henrik Schütt / POLFOTO

Alvorlig kritik af omstridt professor

JP Århus+ 15. juni 2006, 1. sektion, side 13

Den kontroversielle Århus-professor, Helmuth Nyborg, havde ikke sin dokumentation i orden, da han i 2002 offentliggjorde en undersøgelse, som skulle vise, at drenge i gennemsnit er fem pct. mere intelligente end piger.

Det vurderer et sagkyndigt udvalg, som har kigget hans forskning efter i sømmene.

Den 69-årige Helmuth Nyborg, professor i udviklingspsykologi på Aarhus Universitet, blev allerede dengang angrebet af forskerkolleger, som mente, at han ikke havde belæg for sine konklusioner, og i 2004 fik han en næse for ikke at have overholdt god forskningsskik og videnskabelig praksis, da han publicerede sine resultater.

Ville ikke dele data

Det væsentligste kritikpunkt var, at han ikke lod andre forskere få adgang til en del af den dokumentation, som han selv henviste til i sin undersøgelse.

Den offentlige polemik fik for et halvt år siden ledelsen på Det Samfundsvidenskabelige Fakultet til at anmode et sagkyndigt udvalg med professor i teoretisk statistik Jens Ledet Jensen som formand om at give en bedømmelse af Helmuth Nyborgs forskningsprojekt, og udvalget fælder nu på flere punkter en hård dom:

En del af Nyborg-undersøgelsens data er »af tvivlsom kvalitet«, hedder det.

Den indeholder flere elementære fejl.

Og manglen på detaljer er »ikke tilfredsstillende«.

De sagkyndige statistikere understreger dog, at nogle fejl er mindre betydningsfulde.

Dekan Svend Hylleberg fastslår ikke desto mindre, at udvalgets bedømmelse vil få konsekvenser, men han vil ikke kommentere, om Helmuth Nyborg ligefrem kan risikere en fyreseddel.

Billedtekst:

KONKLUSION - Drenge er i gennemsnit fem pct. mere intelligente end piger, hævder Helmuth

Nyborg. Foto: Henrik Schütt/PolfotoFoto: Henrik Schütt/Polfoto

Drengene er alligevel ikke klogere end piger

JP Århus+ 15. juni 2006, 1. sektion, side 1

INDLAND: Århus-professor Helmuth Nyborg havde ikke dokumentationen i orden, da han i 2002 hævdede, at drenge i gennemsnit er mere intelligente end piger. Det konkluderer et sagkyndigt udvalg, der udeler skarp kritik af undersøgelsen bag - Nyborgs udsagn. side 13

Redelighed: Alvorlig kritik af omstridt professor

Jyllands-Posten 15. juni 2006, 1. sektion, side 7

Professor Helmuth Nyborg brugte data af tvivlsom kvalitet og begik flere alvorlige fejl, da han i 2002 hævdede, at drenge i gennemsnit er mere intelligente end piger, hedder det i en kritisk rapport.

Af KIM HUNDEVADT

Den kontroversielle Århus-professor, Helmuth Nyborg, havde ikke sin dokumentation i orden, da han i 2002 offentliggjorde en undersøgelse, som skulle vise, at drenge i gennemsnit er fem pct. mere intelligente end piger.

Det vurderer et sagkyndigt udvalg, som har kigget hans forskning efter i sømmene.

Den 69-årige Helmuth Nyborg, professor i udviklingspsykologi på Aarhus Universitet, blev allerede dengang angrebet af forskerkolleger, som mente, at han ikke havde belæg for sine konklusioner, og i 2004 fik han en næse for ikke at have overholdt god forskningsskik og videnskabelig praksis, da han publicerede sine resultater.

Ville ikke dele data

Det væsentligste kritikpunkt var, at han ikke lod andre forskere få adgang til en del af den dokumentation, som han selv henviste til i sin undersøgelse.

Den offentlige polemik fik for et halvt år siden ledelsen på Det Samfundsvidenskabelige Fakultet til at anmode et sagkyndigt udvalg med professor i teoretisk statistik Jens Ledet Jensen som formand om at give en bedømmelse af Helmuth Nyborgs forskningsprojekt, og udvalget fælder nu på flere punkter en hård dom:

En del af Nyborg-undersøgelsens data er »af tvivlsom kvalitet«, hedder det.

Den indeholder flere elementære fejl.

Og manglen på detaljer er »ikke tilfredsstillende«.

De sagkyndige statistikere understreger dog, at nogle fejl er mindre betydningsfulde, og at de ikke har fundet bevis for, at Helmuth Nyborg bevidst skulle have forsøgt at snyde.

En dybt alvorlig sag

Dekan Svend Hylleberg fastslår ikke desto mindre, at udvalgets bedømmelse vil få konsekvenser, men han vil ikke kommentere, om Helmuth Nyborg ligefrem kan risikere en fyreseddel.

»Jeg kan kun sige, at der er tale om en meget kritisk rapport og en dybt alvorlig sag. Den er så alvorlig, at universitetet må foretage sig noget,« siger Svend Hylleberg.

Det lykkedes i går ikke at få en kommentar fra Helmuth Nyborg, som var på vej til USA for at deltage i en konference.

Han har dog tidligere sagt, at en del af angrebene på hans forskningsresultater er politisk motiveret. Professoren har også i andre sager vakt stor opsigt - f.eks. da han for tre år siden opfordrede til en debat om arvehygiejne og avlsprogrammer, som selektivt støtter, at de højtbegavede får flere børn, og belønner mindre begavede for ikke at formere sig.

kim.hundevadt@jp.dk

Billedtekst:

KONKLUSION - Drengene er i gennemsnit fem pct. mere intelligente end piger, hævdede Helmuth Nyborg i sin undersøgelse. Foto: HENRIK SCHÜTT/POLFOTO

Professor kritiseres for uredelighed

Berlingske Tidende 15. juni 2006, 1. sektion, side 3

Professor i udviklingspsykologi ved Aarhus Universitet, Helmuth Nyborg Sørensen, kritiseres voldsomt for uredelig forskning, skriver Politiken i går. I 2002 offentliggjorde han en undersøgelse med konklusionen, at drenge skulle være fem procent mere intelligente end piger. Helmuth Nyborg ville ikke udlevere alt sit materiale, så resultaterne kunne efterprøves, og han fik derfor en næse fra Aarhus Universitet. Nu har et særligt udvalg af statistikere og fagfolk på opfordring fra universitetet haft Helmuth Nyborgs materiale til gennemlæsning, og udvalget konkluderer nu, at der har været tale om uredelig forskning. Ritzau

:

Professor kritiseres for uredelighed

Politiken 14. juni 2006, 1. sektion, side 1

Drenge er mere intelligente end piger, sagde Helmuth Nyborg i 2002. Nu møder han belastende kritik.

Af Anne Bech-danielsen

Grov forsømmelse, regnefejl, statistiske unøjagtigheder og manglende data.

Det er en meget alvorlig kritik for uredelig forskning, der nu regner ned over den kontroversielle professor i udviklingspsykologi ved Aarhus Universitet, Helmuth Nyborg Sørensen.

I 2002 offentliggjorde han en undersøgelse med konklusionen, at drenge skulle være fem procent mere intelligente end piger. Den melding blev mødt med skepsis, og da forskerne ikke engang kunne komme til at efterprøve de provokerende testresultater, fordi Helmuth Nyborg ikke ville udlevere alt materiale, fik han en næse fra Aarhus Universitets praksisudvalg for at have handlet i strid med god, videnskabelig praksis.

Denne gang er kritikken langt mere graverende. Et særligt udvalg, sammensat af tre af Skandinavien fremmeste statistikere og fagfolk, har på opfordring fra universitetet haft Helmuth Nyborgs materiale til gennemlæsning med henblik på at se, om der har været tale om uredelig forskning. Og det har der, konkluderer udvalget under ledelse af professor og statistiker Jens Ledet Jensen, Aarhus Universitet.

Udvalget understreger, at der ikke er belæg for at tale om bevidst fordrejning. Men der er ikke udvist »tilstrækkelig omhu« med data, og der er tale om lemfældig omgang med statistik og matematiske formler i en grad, så det, »hvis det var med vilje, ville være meget alvorligt«, som det hedder på et høfligt akademikersprog, der oversat til dansk betyder: en ommer!

Kritikken er så alvorlig, at Aarhus Universitet ikke kan sidde den overhørig, siger dekan Svend Hylleberg:

»Jeg kan ikke sige, hvilke skridt vi tager, for det er en personalesag. Men det er en alvorlig kritik, og universitetet kan ikke acceptere den slags uden at gå ind«, siger han.

Det er usandsynligt, at Helmuth Nyborg bliver fyret som professor, da han falder for aldersgrænsen på 70 år til januar. Andre muligheder er, at han får frataget visse arbejdsopgaver eller selv vælger at trække sig. Helmuth Nyborg havde i aftes »ingen kommentarer«.

anne.bech@pol.dk

1. SEKTION side 4

Titler:

Mere rysten på hoved end hænder

Med en massiv kritik for mangelfuld og fejlbehæftet forskning lykkedes det i går endnu en gang psykologiprofessor Helmuth Nyborg fra Aarhus Universitet at blive skydeskive inden for psykologisk forskning.

Af Anne Bech-Danielsen

Drenge er klogere end piger. Intelligente mennesker skal opmuntres til at føde flere børn end mindre intelligente. Den hvide race er intelligensmæssigt den sorte overlegen ...

Den snart 70-årige professor i udviklingspsykologi Helmuth Nyborg Sørensen har med sin forskning og sine synspunkter været både hædret som en skarp Rasmus Modsat, der tør tale det politisk korrekte parnas midt imod - og på den anden side foragtet som en åndshovmodig intelligensforsker med tendens til racehygiejne og kønsfascisme og hang til mangelfuld forskning. Helmuth Nyborg selv har rystet på hovedet mere end på hænderne, også da han for to år siden af Aarhus Universitets praksisudvalg fik en næse for ikke at have overholdt god forskningsskik. Helmuth Nyborg havde forsket sig frem til, at drenge skulle være omkring fem procent mere intelligente end piger - men han havde ikke fremlagt tilstrækkelig dokumentation for sine provokerende resultater, og hele sagen udløste kaskader af kritiske læserbreve, skeptiske forskerindlæg og hovedrystende kolleger og psykologistuderende.

Lemfældig forskning

Denne gang er kritikken langt mere belastende. Nu er det selve undersøgelsen bag Helmuth Nyborg Sørensens køns- og intelligensforskning, der kritiseres for at være lemfældig, mangelfuld og behæftet med statistiske fejl. Men står Helmuth Nyborg, som han plejer at stå under angreb, bliver der ikke tale om nogen ydmyg overgivelse. Heller ikke hans argeste kritikere vil bestride, at han har mere modstandskraft end de fleste.

Måske har den utraditionelle fortid som søfyrbøder lært ham at stå i høj søgang, og måske har barndommens skolegang lært ham at gå egne veje.

Helmuth Nyborg forlod skolen som 14-årig, efter eget udsagn lige akkurat inden han blev smidt ud, og han vendte først tilbage til skolesystemet, da han var en sømand på 25. Forinden havde smedens og syerskens dreng fra Løsning nået at vinde fire bronzemedaljer i kajakroning ved OL i Rom i 1960.

Det var med andre ord lidt af en social mønsterbryder, der kom på universitetet og begyndte at læse psykologi i 1967. Bare ti år senere havde han skrevet psykologisk doktordisputats, og siden har han ikke bestilt meget andet end at bryde traditioner, dogmer og rammer i en grad, så mange studerende har protesteret over hans undervisning.

Retfærdigvis er der dem, der har holdt af hans provokerende stil, men der vil være ikke så få kolleger og studerende, der mener, at retfærdigheden med den belastende kritik af hans forskning om intelligente drenge nu sker fyldest.

Helmuth Nyborgs tendens til at tage afsæt i undersøgelser, andre ikke vil røre, behøver ikke kun at have afspejlet mod og integritet. Kritikken tyder på, at den også kan være et graverende udslag af mangel på dømmekraft.

anne.bech@pol.dk

Kritikken og baggrunden for gennemgangen af Helmuth Nyborg Sørensens forskning kan læses i sin helhed på www.samfundsvidenskab.au.dk

Rettelse 16.06.06.

I artiklen 'Mere rysten på hoved end hænder' i 1. sektion (14.6.) blev det fremhævet, at professor Helmuth Nyborg fik tildelt »fire bronzemedaljer i kajakroning ved OL i Rom i 1960«. Men han vandt altså kun én bronzemedalje som deltager i 4 x 500 m kajak, hvor Danmark vandt bronze.